

**ESPOO
ESBO**

Yksityisarkistot

ESPOO
ESBO

Yksityinen arkisto

- On arkistonmuodostaja
- On sen tehtävien hoidosta kertyvien asiakirjojen kokonaisuus
- On ainutkertainen
- On historiallinen todistusarvo

ESPOO
ESBO

Miksi arkisto järjestetään ?

- Kokonaisuus arkistonmuodostajan toiminnasta selkiytyy
- Tiedonhaku ja -löytyminen helpottuu ja nopeutuu
- Arkiston käytettävyys paranee(arkisto avautuu suuremman yleisön käyttöön)
- Tutkimuksen ja historian kirjoittamisen kannalta
- Aineiston säilyvyys paranee

ESPOO
ESBO

Mitä ennen arkiston järjestämistä tai sen aikana

- Kootaan arkistonmuodostajan arkisto yhteen paikkaan ja selvitetään minkälaisessa arkistointijärjestyksessä se on
- Päätetään miten arkiston asiakirjat ryhmitellään, ellei arkiston käytettävyyden kannalta järjestettävän arkiston arkistointijärjestys ole mahdollista

ESPOO
ESBO

Mitä ennen arkiston järjestämistä tai sen aikana

- Pöytäkirjat liitetään yhteen nitomalla, jolloin kokonaisuus säilyy (nitomista ei kansallisarkisto suosittelen, mutta parempi sivut yhdessä kuin hukassa)
- Poistetaan arkistosta asiakirjat, joilla ei ole pysyvää säilytysarvoa sekä klemmarit, muovitaskut ym. ylimääräinen ”esineistö”(seulonta)

Poistettavia ovat:

saapuneet tiedotteet, kiertokirjeet, lähetekirjeet, mainokset, esitteet, tiedoksi saapuneet muiden yhteisöjen asiakirjat

ESPOO
ESBO

Mitä ennen arkiston järjestämistä tai sen aikana

- Merkitään valokuville tunnistetiedot (ilman tunnistetietoa valokuvien informaatioarvo on vähäinen)
- Arkistoitavat asiakirjat laitetaan suojaaviin koteloihin (koteloa ei laiteta liian täyteen tai jätetä vajaaksi)
- Koteloiden selkämykseen liimataan nimiöt, joista ilmenee arkistonmuodostaja, arkistokaavamerkki, asiakirjaryhmän nimi ja aika, jolta asiakirjat ovat
- Tehdään arkistoluettelo

ESPOO
ESBO

Miten arkisto järjestetään ?

- Voidaan ryhmitellä mm arkistokaavan mukaisesti. Suomessa arkistokaavan on arkistolaitos vahvistanut käyttöön 1940-luvulla.
- Ryhmittely voi olla muunkinlainen, esim. numerojärjestys, jos arkistonmuodostaja on arkistonsa niin järjestänyt
- Alkuperäperiaate tärkeä, mutta joskus on järjestettävä arkisto toisin, kun arkistonmuodostaja on sen tehnyt

ESPOO
ESBO

Miten arkisto järjestetään ?

- Sarjojen sisäinen järjestys voi olla aika- tai aakkosjärjestys tai muu järjestys, joka on asiakirjojen käytettävyyden kannalta parasta.
- Arkistojen järjestämisen jälkeen tai samanaikaisesti laaditaan arkistoluettelo, jolla osoitetaan, mitä aineistoa arkistonmuodostajan arkistoon kuuluu ja mikä on sen järjestys sekä myös asiakirjojen löydettävyys helpottuu.

ESPOO
ESBO

Yksi esimerkki ryhmittelyrakenteesta

Kaavan yleisrakenne

- Pääsarjat(A,B,C voidaan jaetaan yleensä alasarjoiksi esim. Aa saapuneiden kirjeiden diaarit, Ab Lähetettyjen kirjeiden diaarit jne)
  - A Diaarit
  - B Luettelot
  - C Pöytäkirjat
  - D Toisteet
    - *lähetettyjen kirjeiden jäljennökset
  - E Saapuneet asiakirjat
  - F Kirjeistö (saapuneet ja lähteneet kirjeet)

ESPOO
ESBO

Yksi esimerkki ryhmittelyrakenteesta

- G tiliasiakirjat
  - * taseet, tilinpäätökset, tilintarkastajien kertomukset, elleivät ole liitetty vuosikokouspöytäkirjoihin, erilaiset kirjanpitokirjat, tositteet.
- H Sisällön mukaan järjestetyt asiakirjat
  - *säännöt, sopimukset, yhdistysrekisteriasiakirjat, lahjoituksia ja omistuksia koskevat asiakirjat
- I Kartat ja piirustukset

Yksi esimerkki ryhmittelyrakenteesta

- K Tilastoasiakirjat
- M Muistiot ja suunnitelmat
  - * jotka eivät ole sijoitettu muissa sarjoissa olevien asiakirjojen liitteiksi tai eivät sisälly muihin kokonaisuuksiin
- S Elokuvat ja äänitteet
- T Mikrofilmit
- U Muut asiakirjat
  - *lehtileikkeet, valokuvat, painotuotteet, arkistonmuodostajasta kirjoitettu historiikki tai vastaava

ESPOO
ESBO

Arkistoaineiston säilytysmuoto

- Paperi
- Muovi
- Valokuva
- Filmi
- Äänite
- Digitaalinen
- Magneettinauha

Minimivaatimus vastaanotettavalta arkistolta on

- Koteloiden päällä arkistonmuodostajan nimi
- Mitä asiakirjoja kotelo sisältää(esim. pöytäkirjat)
- Aikamääreet, jolta asiakirjat kussakin kotelossa ovat
- (Arkistonmuodostajan toimintahistoria)

ESPOO
ESBO

Vastaanotto/luovutus

- Arkistonmuodostajan taholta yhteydenotto Espoon kaupunginarkistoon
- www.espoo.fi
Asiointi ja neuvonta
Arkistot
Kaupunginarkisto
puh.81653000
- Sovimme tarkemmin arkiston vastaanotosta ja muista arkistoon kohdistuvista käytännöistä
- Teemme sopimuksen arkiston luovuttamisesta jossa määritellään tarkemmin luovutusehdot.

ESPOO
ESBO

Tulemme vastaan

- Siirrämme asiakirjat arkistokelpoisiin koteloihin
- Teemme ”hienosäädön” arkistoryhmittelyssä
- Nimiöimme kotelot
- Viemme arkistonmuodostajan tiedot arkistojärjestelmään/ Teemme arkistoluettelon
- Huolehdimme asiakirjojen säilyvyydestä, käytettävyydestä ja tietopalvelusta luovutuksen/vastaanoton jälkeen

ESPOO
ESBO

Kirjallisuutta

- Arkistot kuntoon
Tag hand om arkivet
Yhdistyksen arkistokäsikirja Arkivhandbok för föreningar
Toimittaneet: Marja Pohjola, Petra Hakala ja Lauri Harvilahti
Julkaisija: Tieteellisen seuran valtuuskunta, Mariankatu 5, 00170
Helsinki
Myynti: Tiedekirja Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki
- Lokalhistoriska arkiv – en handledning
Julkaisija: Svenska litteratursällskapet i Finland 1987
Koonnut: Mikael Korhonen